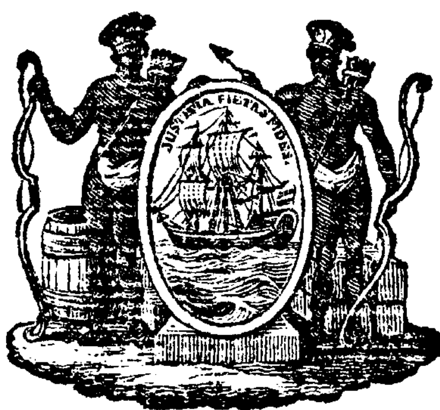
N°. 33. **A°. 1835.**

ZATURDAG, den **25sten APRIL.**



Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

BURGERLIJKE-STAND.

PARAMARIBO, *den 23 April 1835.*

Hebben zijn in ondertrouw opgenomen: JOHANNES ANTONIUS MERTENS *jongman*, geboren te *Brielle* en LOUISA CORNELIA WESTMAAS *jonge dochter*, geboren alhier en beiden alhier woonachtig.

In kennisse van mij,

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

A. P. TIRION.

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Couranten tot en met den 31sten Januarij 1835.

Duitschland.

BERLIJN, den 18 Januarij.

De te Halle woonachtige Korrespondent der *Augsb. Allg. Zeitung* heeft aan dat Nieuwsblad de onderstaande mededeeling gezonden, betrekkelijk het *verdreven Koninklijk gezin van Frankrijk*, welke bijzonderheden hem waren geleverd door een voornaam Franschman, die gemelde stad was doorgereisd.

»De Graaf ····, wiens daarzijn mij verraste, — dus verhaalt de Heer van ···· — geleidde mij door vele prachtige kamers tot voor eene hooge, sierlijk gebeeldhouwde, doch schier onmerkbare deur, voor welke twee mannen in de uniform der Koninklijke garde de wacht hielden. Wij traden in een klein, onderwetsch, gewelfd vertrek, — en plotseling stond ik voor den Koning. Onwillekeurig boog ik eene knie, en mij overviel eene ontroering, welke zich in eenen vloed van tranen lucht gaf. Ik weet wel, dat in tegenwoordigheid des Konings het gevoel moet zwijgen en de eerbied voor de Heilige Majesteit elke andere gewaarwording moet bedwingen; maar, door de kracht der ontroering voortgesleept, was ik niet in staat de voorschriften der welvoegelijkheid na te komen. De tranen rolden mij over de gerimpelde wangen, en in de drift des oogenbliks drukte ik de met mijne handen omklemde knie aan mijne lippen. Lang had ik er naar gehaakt mijnen eerwaardigen Koning weder te zien, en thans viel mij dat hooge geluk ten deel. Ondanks mij zelve uitte ik de woorden: »*Sterren, sterren voor Uwe Majesteit!*" — »Dooden, antwoordde de Koning, groote dooden tel ik, telt mijn geslacht er genoeg, van Clodowic af tot aan den Hertog van Bourbon. Ik heb levenden noodig.» — Zijne Majesteit reikte mij de hand ter kus, schudde vervolgens met het hoofd en noemde in min-[illegible] toonen mijnen naam. Deze naam [illegible] deszelfs Heer zijne schitterende [illegible] de dagen der revolutie, de ballingschap en de restauratie herinneren gedurende welke mijne raadgevingen aan de [illegible] stemmen der intriganten en [illegible]zens werd ondergeschikt gemaakt. Nog eenmaal sprak de Koning dezen naam. [illegible] werd aangedaan. En daar het [illegible] Koning van Frankrijk niet past, in [illegible]heid zijner onderdanen, aan overstelpende gevoelens den teugel te vieren, zoo verwijderde zich Zijne Majesteit en ook ik vertrok. Zoo eindigde mijne audientie bij Karel X. Ik heb toegang gehad tot de meest luisterrijke hoven; ik heb te Erfurt tegenover den Keizer gestaan, toen hij de Koning der Koningen kon worden geheeten; maar nog nimmer heeft de van God komende Majesteit mij derwijze getroffen, als op dat oogenblik, toen ik voor den verbannen grijsaard geknield lag. Inderdaad, een Koning blijft Heer en beheerscher, zelfs wanneer zijn land hem arglistig is ontroofd; en tusschen den gezalfden Gods en den onderdaan bestaat een heilige band, die noch door de kuiperij der partijen, noch door de tijd en hare vereischten kan worden verbroken. Leve de Koning, zelfs wanneer hij is begraven! Leve de Koning, zelfs wanneer hij is onttroond!

Des namiddags bevond ik mij bij Madame de Dauphine. De strenge deugd dezer achtingswaardige vrouw is steeds voor de lastering der partijen bewaard gebleven, en men weet wat dit in Frankrijk wil zeggen, waar ieder hoog personaadje aan giftigsten pijlen ten doel staat. Zelfs niet de geringste vlek kleeft op een levensloop, die besteed is aan lijden, weldaden en eene krachtsontwikkeling, welke de geschiedenis eerst later *geheel* zal leeren kennen, en welke zich in de laatste dagen der tweede restauratie nog bewonderenswaardiger dan op het eind der eerste heeft vertoond. — En indien het de beschikking der Voorzienigheid is, dat geen diadeem haar, met smarten ruim bedeelde hoofd mag sieren, zal toch niemand haar de lijdensdoornenkroon ontzeggen, en de geschiedenis zal op haar graf eenen krans nederleggen, die in de herinnering van edele menschen onverwelkt zal bloeijen. — Een schier armelijk-eenvoudig vertrek trad ik binnen; aan den wand ontwaarde ik een groot crucifix, voor hetzelve een voetkleed en een bedestoel. Liet de geweldige aandoening mij tegenover den Koning slechts toe, tranen te voorschijn te brengen, en bestond het meest beteekenende wat Zijne Majesteit mij konde zeggen daarin, dat Hoogstdezelve mij toonde mijnen naam (waaraan de schittering der kroon eerst waarde verschafte) nog in het geheugen te hebben, geheel andres was de ontmoeting met de dochter van Lodewijk XVI. Het hart verhief zich in mijn binnenste, en, door de vrouwelijke aanminnigheid opgewekt, keerde mijn gevoel tot deszelfs gewonen staat van rust weder. Hare Koninklijke Hoogheid wees op het voetkleed, zeggende: »Dit kleed heb ik in den *Temple* vervaardigd en tranen mijner vermoorde moeder doorweekte de draden. Dit gebedeboek, zeide zij op een zwart half versleten boek wijzende, is eene nalatenschap mijner Keizerlijke grootmoeder. Als kind stamelde ik gebeden uit hetzelve; den Koning en der Koningin las ik in den *Temple* daaruit voor, het vergezelde mij in de akelige ballingschap, het was mijn trouwe geleider op de schitterende feesten ten hove, en toen ik, verre van Parijs, de tijding van de Julij-gebeurtenis ontving, greep ik als uit instinkt naar dit gebedeboek, mijn gemoed werd bedaard en ik spoedde mij voort. Tranen en gebeden, gebeden en tranen, ziedaar de inhoud mijns levens. Gebeden voor Frankrijks welvaart, tranen voor Frankrijks ellende! Wij zijn het niet die beklag behoeven. Wij vinden overal een graf; maar waar vindt Frankrijk rust?" — Zie hier een ander gedeelte van het gesprek. »Ons geslacht, zeide de Hertogin, hetwelk ten gevolge van 's hemels gunst boven de andere geslachten der aarde zoo verre werd verheven, dit thans tot op éénen knaap verminderde, met smart en leed zoo ruim bedeelde geslacht zal nog te eeniger tijd rijk worden aan heerlijkheid en vreugde. De verzoening der Kerk met Europa, de wedergeboorte der wereld, is ook de verzoening van Frankrijk met deszelfs voorouderlijke Konings Huis, en de wedergeboorte van Frankrijk in geloof en vrijheid. Wanneer de dagen van beproeving zijn afgeloopen, keert mijn geslacht terug, geroepen door de Natie, geroepen door haar verlangen. Wij zullen niet hersteld worden door de bayonetten van het buitenland; dit verstaat ons niet, Frankrijk niet. Zulk een diepe afgrond kan slechts van binnen worden gedempt! Men haat in ons niet den persoon, men haat in ons de geloovigen, de beschermers der kerk, men haat ons regt. Zal men eenmaal weder de kerk en het regt beminnen, alsdan zal men ook ons beminnen. Wij vertegenwoordigen niet meer de belangen van een Koninklijk Geslacht; aan ons hecht zich de strijd van den antichrist tegen God, de strijd der hel tegen den hemel, de strijd des wangeloofs tegen het geloof. Zegeviert de hel, alsdan blijven wij verbannen; maar naar belofte zegeviert de hemel, zegeviert de kerk, en keeren wij in triumf terug.»

»Ik haat de revolutie," zeide al verder de Koninklijke vrouw tot mij, »niet slechts omdat het bloed mijner ouders daaraan kleeft, maar ik haat haar als de grootste zonde der menschheid, als den afval des geestes van God. En hooger dan alle genade, die de Heere over mijn geslacht heeft verspreid, meer dan de verschillende troonen en de hoogste waardigheden der kerk, schat ik de omstandigheid, dat de Bourbons zijn uitgekozen, om tevens de zoenoffers en de weerstand tegen de revolutie te worden. Even als men thans de martelaren aanbidt, die als heiligen stierven voor het geloof, even zoo zal men eenmaal diegenen vereeren, welke voor de contra-revolutie hun hoofd op het schavot hebben gebragt, of in ballingschap zijn getogen. Ik zag die dagen genaken, en de prachtige paleiszalen werden mij te eng. De onverzoende schimmen mijner ouders zag ik binnentreden, ik hoorde het doffe geluid van de valbijl; thans geniet mijn gemoed rust. Ik ontbeer, en ik boet door mijn hartzeer voor Frankrijks schuld. Wat zal ik van de toekomst zeggen? zeide de dochter van Lodewijk XVI; zij is mij klaar en duidelijk. Nog nimmer was ik van het regt mijns geslachts op Frankrijk zoodanig overtuigd als op dit oogenblik; en dit regt is boven alle beoordeeling verheven, want het komt van God. Nimmer heb ik daaraan getwijfeld. Toen Napoleon zich de kroon op het hoofd zette en wij scheenen vergeten te zijn, schreef ik aan mijnen oom: hij baant ons den weg, hij handelt voor ons, dewijl hij de regeringloosheid fnuikte, hij handelt voor ons, dewijl hij Frankrijk wederom aan de monarchie gewent. Hij zaait, wij oogsten» en ook deze afvallige Orleans, deze zoon eens moordadigen vaders, bestrijdt de revolutie voor ons; hij oefent wraak aan hen, die de Julijdagen hebben bewerkt, hij doet hen met schrootvuur nedervellen, hij veegt de vuil-

nis weg, opdat des heiligen Lodewijks kleinzoon de straten schoon en opgesierd zoude vinden."

Ten slotte zegt de korrespondent, dat hij slechts de getrouwe vertaler is van een vreemd geschiedkundigstuk, het welk voor den gelijk-denkenden van waarde en ook voor andersdenkenden niet zonder belang zal wezen.

Mengelingen.

Goedkoope Tijd.

In het jaar 1454 werd de toren te Zierikzee gebouwd, die gekost heeft ƒ1,576 vlaamsch. Een hoed kalk werd gekocht voor vijf grooten; de meesterknecht won drie grooten, en de opperman eenen braspennings daags.

Meeumis Pieter Reijnders werd in het jaar 1459, van wege de watersteden in Noord-Holland, (behalve Amsterdam), aan den Koning van Denemarken gezonden, waarvoor aan hem, ter vergoeding van zijne onkosten en reisgeld gegeven werd, de somma van twee ponden vlaamsch.

In het volgende jaar werd te Alkmaar, ten overstaan van Schepenen, eene burgerwoning verkocht voor ƒ8: 2: 8.

Een man ging van Graft naar Alkmaar, dat vier uren van elkander ligt, verkocht daar twee en dertig eijeren voor eenen stuiver, en drie kop boter mede voor eenen stuiver. Te huis komende, vroegen hem zijne buren, wat hij, voor hetgene hij verkocht had, ontvangen had, die, zulks vernemende, hem zeiden, dat hij eenen goeden marktgang gedaan had.

Een zeker scheepstimmerman werd van de Rijp naar Westzaandam ontboden, om een groot schip te bouwen; maar om dat hij drie en een halven stuiver daags bedongen had, en van dat loon niets wilde afdoen, werd de bouw gestaakt, en hij afgedankt.

In de Schermer was er maar één korenmolen, daar men voor eenen zak graan één oortje maalloon moest betalen; dan dikwijls moesten de menschen eerst eijeren uit het nest halen en verkoopen, om dat oortje te kunnen betalen.

Den 22 Mei 1462, bekende *Otto van Heukelom*, wiens vader *Jan van Arkel* heer van *Heukelom*, uit zijne heerlijkheid verdreven was, zijnen oom *Gerard van Culemburg* gebeden te hebben, dat hij hem om dien tijd leenen zoude achttien Rijnsche guldens, en dat wel te betalen in vier termijnen, daar hij zich zelve voor kleeden, en voorts van alles verzorgen zoude dat tot zijne lijfsbehoefte noodig was. Ook zoude zijn oom hem 's maandelijks eenen Rijnschen gulden tot zijn onderhoud geven, belovende zich daarmede te behelpen. En dit geschiedde nog in het bijzijn van zijnen oom *Everwijn van Culenburg*.

Omstreeks dien tijd was het traktement van den Pensionaris te Amsterdam 26 schilden van 14 stuivers, makende ƒ18: 4: — 's jaars, en in 1464 verteerden Burgemeester aldaar, toen mijnheer *Charlois* daar tegenwoordig was, drie stuivers; naderhand gemelde heer mede tegenwoordig zijnde, twee en een halve stuiver. De Rijnsche wijn koste toen een en een halve stuiver de stoop; terwijl in 1477 aldaar eene keure gemaakt werd, dat een roggebrood van 12 pond niet hooger dan één stuiver mogt verkocht worden.

In het jaar 1500 kocht men te Alkmaar eene koe voor vijf gulden, en een kalf voor elf duiten: in het daaraanvolgende jaar kocht men in Zeeland een half achtendeel tarwe, eene vette gans, een pond boter, en een stoop pitaut-wijn, te zamen voor zes stuivers, en waren toen alle eetwaren zeer overvloedig.

Den 6 van Louwmaand stichtte *Hendrik*, graaf van Nassau, Vianden, Dietz en Catzenellebogen, heer van Breda, enz. Groot-Kamerling van Keizer *Karel den V*, eene dotatie te Breda, groot ƒ500 's jaars, om daaruit honderd arme mannen alle jaren eens te kleeden met twee hemden, eenen tabbaard, een paar hozen, een paar schoenen, en een bonnetke of hoed, en daarenboven aan ieder te geven een roggebrood van eenen stuiver, en eenen gulden in geld.

Ten bewijze, dat uit de besprokene som het opgenoemde kon gevonden worden, volgt daarop de berekening in dezer voege:

Voor de twee hemden, 6 ellen linnen, á 2½ stuiver per el	ƒ0 15.
—— den rok of tabbaard en tot een paar hozen 4½ el graauw laken, á 10 stuivers	» 2 5.
—— het naaijen van dezelve	» 0 6.
—— paar schoenen	» 0 6.
—— graauw bonnetke of de hoed	» 0 5.
—— roggebrood	» 0 1.
—— geld	» 1 0.
	ƒ4 18.

In het jaar 1511 werd het traktement van den Organist te Alkmaar, bij de aanstelling van Mr. *IJsbrand*, met ƒ6 verhoogd, en alzoo gebragt op ƒ24; en daar er in dat jaar elf klokken tot het voorspel in den nieuwen toren van het Heilige Geesthuis opgehangen waren, werd genoemden Mr. *IJsbrand*, voor het beijeren van de klokken, dat ten minste driemaal 's weeks moet geschieden toegelegd ƒ6.

Ten jare 1550 had de Stads Secretaris te Enkhuizen een jaarlijksch traktement van ƒ20, de Havenmeester van ƒ16, de Rector ƒ26, en de Conrector ƒ20; alstoen was de vracht van daar naar Amsterdam een en een halven stuiver. Drie jaren vroeger werd aan *Jan* den Bode en *Dirk* den Bode, die twee reizen van 's Hage naar Brussel gedaan hadden, vier stuivers daags toegelegd.

In het jaar 1553 werd te Enkhuizen voor het eerst een Medicinæ Doctor aangesteld op een traktement van ƒ30 's jaars, drie jaren daarna een Stads-Chirurgijn, tegen eene jaarlijksche belooning van ƒ10, terwijl in 1563 de beroemde *Franciscus Petrus Maalson* tot Stads Medicinæ Doctor werd aangenomen op eene jaarwedde van ƒ42, waarvoor hij, ingeval van sterfte of besmettelijke ziekte, zoo wel de armen als de rijken zoude moeten bedienen.

Opzigtelijk de leges, die betaald moesten werden, bij het passeren van publieke acten, vindt men, dat in het jaar 1557 de Instructie gepasseerd werd voor Mijne Heeren de Commissarissen, gecommitteerd tot de verpachting van den inpost, waar bij art. 1 bepaald werd, dat zulks zoude geschieden in presentie van den Officier en twee Schepenen met den Secretaris, daarvan de Officier zal hebben zes stuivers, de Schepenen vier stuivers, de Secretaris mede vier stuivers, en voor het schrijven en teekenen der acte nog vier stuivers, en voorts de Bodens, Conchiergien en Uitroepers, die bij de Commissarissen zullen te werk gesteld worden, elk twee stuivers; zoo als ook aan *Jan Matthijszoon*, Drukker te Leiden, voor het drukken van 600 Plakaten van den tienden penning, en 600 van de zeven grooten zamen ƒ10: 10 werden toegelegd. Op den 15 Augustus 1559 maakte de eerzame en voorzienige Meester *Cornelis Wouters Dobbezoons Zoon*, Burgemeester te Amsterdam, zijnen uitersten wil, waarin hij onder anderen maakte aan den Pastoor van de Oude Kerk ƒ3, den Cappellanen aldaar elk ƒ2 den Kosters elk vijftien stuivers, *Jan Claassen*, den hondenslager, zes stuivers, den Beijerman drie stuivers, en benoemde tot Executeuren de eerzame en discrete *Sijmon Marten Dirksezoon Zoon* en *Cornelis Jacobszoon Brouwer*, Raden der voorzeide stad, en legateerde uit dankbaarheid voor hunne moeite aan elk ƒ12. —

Boudewijn van der Boe had twee Zonen, *Arnold* en *Willem*, in het jaar 1567 bij Meester *Dirk van der Goude* Schoolmeester in de St. Jeronimusschool te Utrecht op school en in huis besteld, ieder voor ƒ44 's jaars, voor welke ƒ44 ieder kind onderhouden moest worden in havenen van het ligchaam, wormkruid geven, en in lappen, benaaijen, wasschen, vuur en licht, eten, drinken, bezorgen van voor ieder kind een bed en dekselen. Deze school moet wel aanzienlijk geweest zijn; want *Boudewijn van der Boe* was Rentmeester van de Domeinen in Gelderland.

In dat jaar was er eene zware inkwartiering in Antwerpen, maar degenen, die geene gelegenheid hadden om de krijgsknechten te huisvesten, konden dat afkoopen voor vier, zes of zeven stuivers 's weeks naar der inwoonderen vermogen, intusschen, die dezelve in huis namen, waren verpligt hen den geheelen winter, die vrij koud was, vuur en licht te geven, waardoor de brandstoffen dan ook uitermate duur werden, want men beklaagde zich, dat de honderd takkebosschen vier en zestig stuivers kosten, en men maar honderd turven voor éénen stuiver had.

Te Katwijk aan den Rhijn bedroeg de collecte in het jaar 1594, in de kerk gedaan ten behoeve der armen, te zamen ƒ21 en de uitreiking aan de armen maar ƒ18, zoo dat er nog een batig slot van ƒ3 overig was.

In de Register van de Algemeene Staten vindt men, dat aan *Janneke*, *Theunis*-Dochter, van Hoorn in Vriesland, zijnde moeder van zes en dertig kinderen, werd toegelegd eene aalmoes van ƒ12.

Geboorte, Sterfgevallen, enz.

BURGERLIJKE-STAND.

Van den 12 tot en met den 23 April zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: *Johanna Charlotta Schmidt*, huisvrouw van *Henriques Bernard*, zoon. — *Fransina Cicilia* van *Herboldt*, dochter. — *Olijmphia Vier*, dochter. — *Christina Charlotta Bredenbach*, dochter. — *Esther Venendaal*, dochter. — *Antoinetta Wilhelmina Abrahams*, zoon. — *Jacoba Soerel*, dochter.

OVERLEDEN: *Venus Jacoba*, dochtertje van *Cola* van *Robles de Medina*, oud 1 dag. — *Sophietje Fransina van Ommeren*, oud 20 jaar. — *Matthijs* van *Lobbrecht*, oud 79 jaar. — *Isabella* van *van Hout*, oud 74 j. — *Johan Barthold Burchard ten Broeke Hoekstra*, oud 34 jaar, 5 maanden en 8 dagen. — *Jaba* van *Wijngand*, oud 72 j. — *Jan Adam Serquet*, oud 7 jaar.

Publieke Veilingen.

Ten Huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER.
Donderdag den 23sten April 1835.

Het Huis en Erf, gelegen aan de *Gravenstraat*, La. C. No. 31; aankomende den Boedel *E. J. Meurs*; — ƒ2,750. *C. J. van Dova*, voor hare minderjarige Kinderen.

Advertentiën.

PARNASSIJNS der *Nederlandsche Israëlitische Gemeente*, verwittigen hunne Ledematen, dat het door 't Kerk-Bestuur opgemaakte *Cohier van Finta* over het loopend Jaar, voor de daarbij belanghebbenden, van heden tot en met den 5den Mei e. k., ten huize van den Tresorier de Heer M. A. KEIJSER, ter inzage is liggende, met uitnoodiging aan de genen die zich over het aan hun op hetzelve *Cohier* aangeslagen mogten bezwaard achten, daarvan binnen voormelden tijd aan Parnassijns voormeld, schriftelijke opgaaf te doen.

Paramaribo, den 22 April 1835.
De Secretaris derzelve Gemeente,
J. E. SOESMAN.

(20404) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Dingsdag den 28sten dezer, 's namiddags *vier* uren, publiek verkoopen:

De reeds bij vorige Couranten geadverteerde Houtgrond *VICTORIA*, gelegen aan de rivier *boven Suriname*, met de daarop behoorende *SLAVEN*, *PAARDEN*, *HOORNVEE* enz. — Alsmede het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Rust en Vredestraat*, bekend onder La. D. No. 662, liggende de koop-condition ter *visie* ten kantore van den Vendumeester voornoemd.

(20403) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op den 6den Mei e. k., 's nademiddags ten *vier* uren, ten zijnen huize publiek verkoopen: 61 koppen *SLAVEN*, eertijds gewerkt hebbende op Plantagie *Johanna Charlotte*, en op andere Suiker-, Koffij- en Katoen Plantagien.

Paramaribo, den 24 April 1835.

TE KOOP:

(20431) Een wel gesitueerd en van goed Hout getimmerd *HUIS* en *ERF*, voorzien van alle comoditeiten; staande en gelegen aan de *Gravenstraat*, La. B. No. 49. — Te bevragen bij

M. SANCHES.

(20398) Sedert eenigen tijd is *WEGGELOOPEN*, de Mulat, genaamd: *Sander*; aankomende den WelEdele Heer D. M. SANCHES, en in dienst van den Ondergeteekende. — Een ieder wordt verzocht denzelven niet op te houden, noch schuilplaats te verleenen.

Men wachte zich voor schade.
Paramaribo, den 23 April 1835.
SAML. FERNANDES.

(20425) De Ondergeteekende is voornemen, benevens hare minderjarige Dochter ELISABETH TAYLOR, de Kolonie voor eenen korten tijd te verlaten, en heeft de Heeren SOESMAN & DE LEON, tot de waarneming harer zaken, bij Procuratie gevolmagtigd.

Paramaribo, den 25 April 1835.
MARY C. HAMILTON.

(20410) CAREL FRANÇOIS GOERICH vertrekt.

(20417) JAN FRANCIS VIEIRA Gz. vertrekt.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 21 dezer, de Nederlandsche Kustvaarder *Bucklebury*, Kapt. F. GREGORY, van *de Coronie*; Passagiers: Kapt. BOURATE, benevens 10 man der Ekwipagie, van de Fransche Brik *la bonne Louisa*.

Den 23, de Nd. Am. Brik *Planet*, Kapt. JOSEPH LORVEY, van *Boston*.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van B O O N & Co.